

વાર્ષિક માસવાર આયોજન ઘોરણ - ૭

સા.વિજ્ઞાન (પ્રથમ સત્ર)

આવા દરેક ઘોરણના વિષયવાર આયોજન
શિક્ષણ સાગર એપ્લીકેશનમાં ઉપલબ્ધ છે.

જૂન/ જુલાઈ માસનું પાઠ આયોજન
ધોરણ : 7 વિષય: સામાજિક વિજ્ઞાન

પાઠ નું નામ :

બે મહા રાજ્યો

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- ભારતના ભૂતકાળની ભવ્યતા વિશે જાણે
અને તેનું ગૌરવ અનુભવે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

(૧) કનોજ

- હર્ષ વર્ધન - હર્ષનું શાસન અને વહીવટ
- કાર્યો - સાહિત્યની રચનાઓ
- લોકોનું જીવન
- હયુ-એન-ત્સાંગ

(૨) વાતાપી

- રાજગાદી સુધીની સફર
- રાજ પુલકેશી બીજે તથા તેના કાર્યો

શૈક્ષણિક સાધન :

- ફોટો ગ્રાફ્સ
- પાઠ્ય પુસ્તક
- ચાર્ટ્સ
- ટોર્ચ

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓને કનોજ રાજ્યની માહિતી આપીશ. તેમાં હર્ષવર્ધન તથા હર્ષનું શાસન અને વહીવટ તથા તેના કાર્યોની માહિતી આપીશ. સાહિત્યની રચનાઓ જણાવીશ. નાલંદા વિદ્યાપીઠ માટે કરેલા કાર્યો જણાવી લોકોનું જીવન વિશે માહિતી આપી. હયુ-એન-ત્સાંગની માહિતી આપીશ. વાતાપી રાજ્યની માહિતી આપીશ. રાજગાદી સુધીની સફર વિશે માહિતી આપીશ. રાજ પુલકેશી બીજે વિશે જણાવીશ. તેના કાર્યો જણાવીશ. સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ ઉત્તર લખશે.

મૂલ્યાંકન

(૧) હર્ષવર્ધન

(૨) નાલંદા વિદ્યાપીઠ

(૩) હયુ-એન-ત્સાંગ

(૪) રાજ પુલકેશી બીજે સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

જૂન/ જુલાઈ માસનું પાઠ આયોજન

ધોરણ : 7 વિષય: સામાજિક વિજ્ઞાન

પાઠ નું નામ :

પૃથ્વી ફરે છે.

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- પરભ્રમન ગતિ અને પરિક્રમણ ગતિ વિશે જાણો.
- ઋતુ પરિવર્તનની ઘટનાઓની પરિચિત થાય.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- પૃથ્વીની ગતિ
- પૃથ્વીની બે પ્રકારની ગતિ
- પૃથ્વીનું પરિભ્રમણ કે ઘરી ભ્રમણ
- દિવસ- રેટ કેવી રીતે થાય છે ?
- પૃથ્વીની પરિક્રમણ ગતિ
- સૂર્યોદય અને સૂર્યાસ્ત
- લાંબા - ટૂંક દિવસ રાત્રી ઋતુ
- મધ્યરાત્રીનો સૂર્ય સ્વાધ્યાય ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

- વિદ્યાર્થીઓને ભમરડા, ચકરડી વ્હારા પૃથ્વીની ફરવાની ગતિ વિશે જણાવીશ. પૃથ્વીની ગતિના બે પ્રકાર જણાવી.

વિદ્યાર્થીઓને પૃથ્વીનું પરિભ્રમણ કે ઘરી ભ્રમણ એટલે શું ?? દિવસ રાત્રી કેવી રીતે થાય છે તે પ્રવૃત્તિ દ્વારા બતાવીશ. પરિભ્રમણ એટલે શું ? ચંદ્ર, પૃથ્વી ની પ્રદક્ષિણા ની વાત કરીશ. સૂર્યોદય તથા સૂર્યાસ્ત વિષેની પ્રવૃત્તિ કરાવીશ. લાંબા ટૂંકા, રાત્રી દિવસ વિશે જણાવીશ. ઋતુઓ વિશે જણાવીશ. મધ્યરાત્રીનો સુર્ય નોર્વેમાં જોવા મળે છે તે વાત જણાવીશ. સ્વાધ્યાયન પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ. વિદ્યાર્થીઓ ઉત્તર લખશે.

મૂલ્યાંકન

- સ્વાધ્યાયન પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

જૂન / જુલાઈ માસનું પાઠ આયોજન

ધોરણ : 7 વિષય: સામાજિક વિજ્ઞાન

પાઠ નું નામ:

(3) સરકાર

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- સરકાર, તેના કાર્યો અને તેનાં અંગોથી માહિતગાર બને.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- સરકાર એટલે શું ?
- સરકારના કાર્યો
- સરકારની જવાબદારી
- સરકાર અને કાયદો તથા અમલદારી
- સરકારના અંગો
- સ્વાધ્યાય ચર્ચા

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

- વિદ્યાર્થીઓને સરકાર એટલે શું ? સરકારના કાર્યો વિશે જણાવીશ. વિસ્તૃત ચર્ચા કરીશ. સરકારની જવાબદારીઓ સમજાવીશ. સરકાર કાયદાઓ બનાવી તેની અમલવારી કેવી રીતે કરે તે વિશે માહિતી આપીશ. સરકારના અંગો જણાવી તેની વિસ્તૃત સમજ આપીશ. સ્વાધ્યાયના

પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

મૂલ્યાંકન

- સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

ઓગષ્ટ માસનું પાઠ આયોજન

ધોરણ : 7 વિષય: સામાજિક વિજ્ઞાન

પાઠ નું નામ:

(૪) રાજપૂત યુગ

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- સાંસ્કૃતિક વારસાનું ગૌરવ અનુભવે અને તેનું જતન કરે.
- રાજપૂત યુગની શાસન વ્યવસ્થા વિશે જાણકારી મેળવે.
- રાજપૂતોની વીરતા, શૂરવીરતા અને ખમીર વિશે જાણકારી મેળવે.
- રાજપૂત શાસન પતન વિશે જાણે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- મહેલ, તેની બાંધણી તથા મહેલોના અવશેષો/ાો

- નવા રાજ્યવંશોનો ઉદય
- ઉત્તર ભારતનાં વંશો
- દક્ષિણ ભારતનાં વંશો
- મધ્યયુગમાં ગુજરાત
- રાજપૂત શાસકોનું ખમીર
- સ્વાધ્યાય ચર્ચા

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક
- ફોટોગ્રાફ્સ
- ચિત્રો

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

- વિદ્યાર્થીઓ મહેલ, બાંધણી તથા મહેલોના અવશેષોથી રાજપૂતકાળની માહિતી આપીશ. નવા રાજ્યવંશોનો ઉદય વિશે જણાવીશ. ઉત્તર ભારતના વંશો તથા દક્ષિણ ભારતનાં રાજ્યો વિશે જણાવીશ. માહિતી આપીશ. મધ્યયુગમાં ગુજરાત શાસનકાળની માહિતી આપીશ. રાજપૂત શાસકોનું ખમીર વિશે જણાવીશ.

સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ ઉત્તર લખશે.

મૂલ્યાંકન

- સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

ઓગષ્ટ માસનું પાઠ આયોજન

ધોરણ : 7 વિષય: સામાજિક વિજ્ઞાન

પાઠ નું નામ:

(પ) રચન અને સમય

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- રચન અને સમયની માહિતી મેળવે
- પોતાના ગામ કે શહેરના અક્ષાંશવૃત્તથી વાકેફ થાય.
- રેખાંશવૃત્તોથી પરિચિત થાય.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- અક્ષાંશ અને રેખાંશ વૃત્ત એટલે શું ?
- ધ્રુવનો તારાની ઓળખ
- રેખાંશ અને રેખાંશીય રચાન
- મુખ્ય રેખાંશવૃત્તો

- રચાનિક સમય અને પ્રમાણસમયનો ખ્યાલ

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક
- પૃથ્વીનો ગોળો
- દુનિયાનો નકશો

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓને અક્ષાંશ અને રેખાંશવૃત્ત એટલે શું ? તેની ચાલો સમતાં સમતાં શીખી માહિતી આપીશ. ધ્રુવના તારાનો ખ્યાલ મેળવીશું. અક્ષાંશ બણી એની પ્રવૃત્તિ કરાવીશ. વિશ્વના નકશા દ્વારા રેખાંશ અને રેખાંશીય રચાન બતાવીશ. મુખ્ય રેખાંશીયવૃત્તોમાં ત્રિનિચ રેખા અને આંતરરાષ્ટ્રીય દિનાંતર રેખાની માહિતી આપીશ. રચાનિક સમય અને પ્રમાણ સમયનો ખ્યાલ કેવી રીતે મેળવાય તેની માહિતી આપીશ. સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ ઉત્તર લખશે.

મૂલ્યાંકન

- રવાઘ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

ઓગષ્ટ માસનું પાઠ આયોજન

ધોરણ : 7 વિષય: સામાજિક વિજ્ઞાન

પાઠ નું નામ:

પુનરાવર્તન - ૧ (એકમ ૧ થી ૫)

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

-

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- પુનરાવર્તન - ૧ ની ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓ સાથે પુનરાવર્તન - ૧ ની ચર્ચા કરીશ. પ્રશ્નોત્તરી કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

મૂલ્યાંકન

- પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

સપ્ટેમ્બર માસનું પાઠ આયોજન

ધોરણ : 7 વિષય: સામાજિક વિજ્ઞાન

પાઠ નું નામ:

(ક) મધ્ય યુગીન શાસન વ્યવસ્થા અને રચાપત્ય

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- સાંસ્કૃતિક વારસાનું ગૌરવ અનુભવે તેમજ ઔતિહાસિક બનાવો કે ઘટનાઓના સંબંધ વિશે જાણે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- પાળિયા વિશે માહિતી

- રાજપૂત યુગની શાસન વ્યવસ્થા

(૧) રાજ્ય વ્યવસ્થા ગ્રામ સંસ્થાઓ તથા આર્થિક વ્યવસ્થા

(૨) સાહિત્ય અને કલા

(૩) શિલ્પ અને રચાપત્ય

- મહંમદ ગઝની દિલ્હી તથા પૃથ્વીરાજ ચૌહાણ

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક

- ચિત્રો

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓને પાળિયા વિશે માહિતી આપીશ અને તેની ચર્ચા કરીશ. રાજપૂત યુગની શાસન વ્યવસ્થામાં રાજ્ય વ્યવસ્થા વિશે જણાવી ગ્રામ સંસ્થાઓ તથા આર્થિક વ્યવસ્થાની માહિતી આપીશ. સાહિત્ય અને કલા વિશે વિસ્તૃત સમજ આપીશ. શિલ્પ અને રચાપત્ય વિશે જણાવીશ. મહંમદ ગઝનીના સમયકાળ, કાર્યોની માહિતી આપીશ. દિલ્હી તથા પૃથ્વીરાજ ચૌહાણ વિશે જણાવીશ. રવાઘ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ ઉત્તર લખશે.

મૂલ્યાંકન

- રવાઘ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

સપ્ટેમ્બર માસનું પાઠ આયોજન
ધોરણ : 7 વિષય: સામાજિક વિજ્ઞાન

પાઠ નું નામ:

(૭) ભારત : રથાન, સીમા, વિસ્તાર અને ભૂપૃષ્ઠ

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- ભારતનું રથાન તેની સીમાઓ, વિસ્તાર અને ભૂપૃષ્ઠ વિશે જાણે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- દુનિયાના રાજકીય નકશામાં ભારતનું રથાન
- એશિયામાં ભારતનું વિસ્તાર
- ભૂપૃષ્ઠ દ્રષ્ટિએ ભારતના પાંચ ભાગો

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક
- ચાર્ટસ
- દુનિયાના રાજકીય નકશો
- એશિયા ખંડનો નકશો
- ભારતનો નકશો

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

- વિદ્યાર્થીઓને રાજકીય નકશામાં તથા ખંડના નકશામાં ભારતનું રથાન બતાવીશ. વિસ્તાર વિશે માહિતી આપીશ ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી કરીશ. ભૂપૃષ્ઠની માહિતી આપી ભૂપૃષ્ઠની માહિતી આપી. ભૂપૃષ્ઠ દ્રષ્ટિએ ભારતમાં પાંચ ભાગો વિશે જણાવી વિસ્તૃત ચર્ચા કરીશ. રણ પ્રદેશ વિશે જાણકારી આપીશ. રવાઘ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ ઉત્તર લખશે.

મૂલ્યાંકન

- રવાઘ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

સપ્ટેમ્બર માસનું પાઠ આયોજન

ધોરણ : 7 વિષય: સામાજિક વિજ્ઞાન

પાઠ નું નામ:

(૮) ગુલામવંશ મધ્યયુગનું દિલ્હી દર્શન

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- મધ્ય યુગની દિલ્હી સલ્તનત અને તેના શાસકો વિશે જાણે.
- તે સમયની મહિલા શાસકો વિશે જાણે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- ગુલામવંશ
- ખીલજીવંશ
- વિજયનગરનું હિંદુ રાજ્ય
- બહમની સલ્તનતનો અંત
- રવાઘ્યાય ચર્ચા
- પુનરાવર્તન - ૨ ની ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી
- શિક્ષક દ્વારા આદર્શ વાંચન

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક
- ચિત્રો
- ચાર્ટસ

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓને મધ્યયુગીન દિલ્હીમાં ગુલામવંશ વિશે માહિતી આપીશ. ખીલજીવંશની જાણકારી આપીશ. તઘલખ વંશ વિશે જણાવીશ. વિજયનગરનું હિંદુ રાજ્ય વિશે જાણકારી આપીશ. બહમની રાજ્યો જણાવી ચર્ચા કરીશ. દિલ્હી સલ્તનતનો અંત કેવી રીતે આવ્યો તે વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરીશ. પ્રશ્નોત્તરી કરીશ.

રવાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ.
વિદ્યાર્થીઓ ઉત્તર લખશે.

મૂલ્યાંકન

- રવાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

ઓક્ટોબર માસનું પાઠ આયોજન
ધોરણ : 7 વિષય: સામાજિક વિજ્ઞાન

પાઠ નું નામ:

(૯) રાજ્યની શાસન વ્યવસ્થા

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- રાજ્ય સરકારની રચના કાર્યો અને વહિવટ વિશે જાણે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- ચિત્રની સમજ તથા પ્રશ્નોત્તરી
- વિધાન સભા કે ધારા સભ્યની જાણકારી
- રાજ્યપાલ તથા કાર્યો
- મુખ્યમંત્રી તથા તેમનાં કાર્યો
- વિધાનસભાની કામગીરી
- રવાધ્યાય ચર્ચા

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક
- ચિત્રો
- ચાર્ટસ

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

- વિદ્યાર્થીઓને ચિત્રોની સમજ આપીશ.
ચિત્રોના આધારે વિચારો રજૂ કરવા જણાવીશ. વિધાન સભા કે ધારાસભાની જાણકારી આપીશ. વિધાનસભાની વિસ્તૃત માહિતી આપીશ. પ્રધાનમંડળ વિશે જણાવીશ. રાજ્યપાલની સમજ આપી તેમના કાર્યો વિશે જણાવી ચર્ચા કરીશ. મુખ્યમંત્રી તથા તેમના કાર્યો વિશે જણાવી ચર્ચા કરીશ. રવાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

મૂલ્યાંકન

- રવાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

ઓક્ટોબર માસનું પાઠ આયોજન
ધોરણ : 7 વિષય: સામાજિક વિજ્ઞાન

પાઠ નું નામ:

પુનરાવર્તન - ૨ (એકમ ૧ થી ૯)

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

-

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- પુનરાવર્તન - ૨ ની ચર્ચ તથા પ્રશ્નોત્તરી

શૈક્ષણિક સાધન :

-

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

- વિદ્યાર્થીઓ સાથે પુનરાવર્તન - ૨ ની ચર્ચા કરીશ. પ્રશ્નોત્તરી કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

મૂલ્યાંકન

- પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

વાર્ષિક માસવાર આયોજન

શિક્ષકો વિદ્યાર્થીઓ માટે તમામ શૈક્ષણિક મટીરીયલ્સ એક જ જગ્યાએ મેળવવા શિક્ષણસાગર એપ્લિકેશન ડાઉનલોડ કરો.

આવા દરેક ધોરણના વિષયવાર આયોજન શિક્ષણ સાગર એપ્લિકેશનમાં ઉપલબ્ધ છે.